

HEI ALLE SAMMEN!

Nå er det slutt på sommeren, og for de fleste av oss er kanskje ikke godt vær det vi kommer til å huske. Men på vår salukispesial skinte solen atter igjen. Og det ble i år som tidligere år en riktig festdag. Tusen takk til alle som hjalp til, til alle deltakere og til alle som kom å så på; uten alle dere hadde ikke denne dagen vært mulig.

Tusen takk til dommeren som med sitt behagelige vesen og kunnskap gjorden dagen minnerik!

I dette nummeret presenteres resultater og bilder fra denne dagen, for fullstendige resultater se salukiutvalgets nettside.

Renata har skrevet en artikkel om salukieresultater fra utlandet denne sommeren. I tillegg kommer det et reisebrev fra undertegnede fra Baltikum. Og det vil også etter hvert komme et reisebrev fra Hviterussland som blir lagt ut på hjemmesiden. Utstillingsreiser gir ofte mange spennende opplevelser og er en fin måte å se verden på.

Bente, som nå har blitt en trofast skribent, har skrevet om et av genforskningsprosjektene som utføres i Finland. Det handler om genotyper, og det er et spennende tema. Hun har nå påbegynt sitt

veterinærstudium, og flere artikler fra den kanten kan forventes i framtiden. Lykke til med studiet!

For mange av oss blir rasekonferansen i Sverige et av høstens høydepunkter. Kanskje vi får noen referater/artikler derfra? Det gjenstår også flere aktiviteter; når dette leses er både Høstprøven (lure coursing) og Myndeclubbens utstilling gjennomført.

Ellers er alle hjertelige velkommen til å sende inn store og små bidrag og bilder. Absolutt siste frist for innsending til *Jule-Mynden* er 15. november. Og jeg vil samtidig oppfordre alle til å kjøpe annonser, dette en er fin måte å presentere dine hunder på samtidig som en støtter *Mynden* slik at vi også i framtiden kan ha et fyldig medlemsblad.

Materiale til *Myndens* salukidel sendes til: Cathrine, cfareth@hotmail.com eller til Bente, bentewaldal@gmail.com

Tusen takk for alle bidrag både i form av tekst og bilder til dette nummeret!

*Med vennlig hilsen
Salukiutvalget v/Cathrine*

Nytt fra nett

I perioden 28.05.–31.08.12 ligger det resultater fra 27 utstillinger. Utstillingen med flest salukier var Salukispesialen, med 64 deltakende hunder.

Nye registreringer i perioden

Kennel Talata – født 15.09.11 (LOSH1073434)
Jerahomri Hadi El Basher x S37666/2008 Yashars Chimaira Ceres); 3 + 3 – T. Jaffari, T. Fabel Antigone, T. Alvin, T. Aida, T. Amarella. T. Aisha Al Bashira

Kennel Amasoneland – født 18.02.12 (S57067/2009)
Vapours Khafid x ÖHZB372 Ashira Al Noushafarin); 2 + 5 – A. Soroush, A. Sohrab, A. Soray Ila Yazid, A. Sadira, A. Shabnan, A. Sholeh, A. Shahdi Jala

Kennel Sinaxs – født 02.05.12 (S68130/2008 Dhawati)
Nadir Ibn Rashid x NO33990/09 Courtborne Sinaxs Antilla); 5 + 2 – S. Cairo, S. Cyrus, S. Cid, S. Chamsin, S. Coman, S. Calliadora, S. Calliana

Nye norske championer

NO SE UCH Dhawati Nadir Ibn Rashid – NKK, Drammen 02.06.2012

Gehela's Atikan Hessa Bint Dina – NKK, Drammen 02.06.2012

Nye LC-lisenser

09.04.2012: Bakht-Wa-Bishr-Al Naqawa, Andromeda Av MinTera, Anaïs Av Min Tera

16.06.2012: Caravan Caza Cervus

SALUKI NORGE

SALUKISPESIALEN 2012

— 19. august, Lier

Salukispesialen anno 2012 er over og den var strålende.

De siste fire årene har Salukispesialen mer eller mindre hatt den utformingen som den hadde i år. Hvert år har vi i utvalget vært spente og nysgjerrige på hvor mange hunder som kommer. Ønsket fra utvalget har jo vært å gi de norske salukieierne en norsk spesial som virkelig er en spesial – en møteplass for både oppdrettere og valpekjøpere. Et sted der hundene kan vises fram for de som er genuint interessert i rasen vår. Et sted der vi kan se mangfoldet av norske salukier.

Det var derfor gledelig at vi i år kunne se hunder fra de fleste aktive salukioppdretterne i Norge; nye tilskudd som Amazoneland med resultatet fra sitt første salukikull. Gehela var representert med hunder fra flere kull. Det var som alle tidligere år representanter fra kennel Caravan. Caravan er vel en av de eldste aktive salukikennelene i landet, og i disse dager er det et nytt kull i valpekassen. Et annet nytt saluki kennelnavn er Elsto; oppdretteren har i mange år vært kjent for sine afghanere, og har nå også saluki. Både i fjor og i år ble denne hunder fra Elsto blitt BIM på Salukispesialen. Hos dem er det også valper, deres andre kull, men de har nok flyttet til sine nye hjem når bladet går i trykken. Ellers var det enkelte hunder fra andre norske oppdrettere.

Så var det mange hunder oppdrettet i Sverige, Finland og Europa ellers, ettersom salukiinteresserte nordmenn er flinke til å reise ut for å hente hjem valper.

I år som i fjor hadde vi påmeldinger fra salukieiere i Sverige og Finland. Det er kjekt at våre naboer har lyst å delta på den norske spesialen, og vi har storsinn nok til å tilgi dem når de vinner BIS! Da synes de kanskje at det er så fabelaktig gøy at de kommer tilbake neste år også. Så får vi se om det er en

norskeid og norskoppdrettet saluki som går helt til topps da.

Det varmer å se så mange hunder i ringen og så mange entusiaster rundt ringen. Veldig kjekt er det at det også er en hel del kommer og ser på selv om de ikke selv deltar. Det er med på å skape den hyggelige stemningen rundt ringen.

Værgudene var som tidligere år snille med salukifolket og ga oss nydelig solskinn og varme midt mellom to regnværsdager. Det er nesten ikke til å tro at det er mulig.

Vi hadde også i år invitert en dommer som aldri tidligere hadde dømt i Norden eller Europa. I år var det Starr White fra Canada, Windstorm Salukis, som fikk gleden av å komme med sine betraktninger om våre hunder. Hennes dommerkommentar kan dere lese i denne utgaven av *Mynden*.

Ettersom en del av utvalget var opptatt på NKKs utstilling på Bjerke travbane, så var vi ikke så mange til å rigge opp på lørdagen, men ting går fort når en gjeng svenske salukieiere stiller seg til rådighet og gir oss en hjelpende hånd. Tusen takk til «söta bror»!

Som tidligere år hadde mange med seg deilig mat til vårt felles lunsjbord. Det var nok en gang mye mat, og så godt som det smakte! Alle kunne spise seg mette, og mange var innom og forsynte seg både to og tre ganger. Det var mye å velge mellom så det var ikke før magen ropte stopp at en måtte gi seg.

Tusen takk til alle dere som deltok med hunder og som kom og så på, og til alle dere som bidro på forskjellige måter slik at dagen ble så flott som den ble. Det er dere som gjør Salukispesialen til det den er.

Vi ses igjen til samme tid neste år!

Hilsen Salukiutvalget

Foto: Kristian Viken, Erik Watz, Elisabeth Espedal Hoogstrate, Renata Ewa Goel og Stine Runde Skuterud

Resultater

Vi presenterer her resultater fra de som plasserte seg i beste hanhund- og beste tisperklasse. For fullstendige resultater se: <http://www.saluki-norway.com/utstill/2012/2012.html>

Dommer:

Starr White (Windstorm Salukis), Canada
33 + 31 (1+2 valper)

- **BIS:** NORD UCH SE LCCH Volantes Bizzarini
- **BH 2:** INT NORD DK LIT RU LAT EE BALT UCH NV-10 KBHV-11 Al Wathba Bahram Al Nadir
- **BH 3:** N S UCH Khalils Tarab
- **BH 4:** N LT UCH N DK LCCH Aziz Dayeman
- **Cert:** Ashan Al Zahra
- **Res-cert:** See

BH 3: N S UCH Khalils Tarab

BH 4: N LT UCH N DK LCCH Aziz Dayeman

BH 1: NORD UCH SE LCCH Volantes Bizzarini

Cert: Ashan Al Zahra

BH 2: INT NORD DK LIT RU LAT EE BALT UCH NV-10 KBHV-11 Al Wathba Bahram Al Nadir

Res-cert: See

- BIM: N S UCH Elsto Afareen-Khariz
- BT 2, cert: Ashira Al Noushafarin

BT 1: N S UCH Elsto Afareen-Khariz

BT 2, cert: Ashira Al Noushafarin

BT 3, res-cert: SE LCCH Volantes Contessa

BT 4: N SE UCH N LCCH Caravan Bariza Badiiah Bint Bahiim

Finalerresultater

BIS og BIM Valp: Amazonelands Saroush og Amasonelands Shahdi Jala

BIS junior og BIM Junior: Sadaqa Layyannah
Al Hawah og Gehelas Cihangir Ibn Genesis

BIS monorchid: Caravan Xavier

BIS korthår: Ashira Al Noushafarin

BIS og BIM Unghund:
FI JW-11 Amdjad Av Min Tera og
Sadaqa Laziza Bint Kifaya

BIS particolor: N S UCH Elsto Afareen-Khariz

Beste bevegelse:
N SE UCH N LCCH Caravan Bariza Badiiah Bint Bahim

BIS og BIM Veteran: NORD UCH SE LCCH
Volantes Bizzarini og INT N S UCH NV-04
Barakisch Narm Xubi De Lunduki

Beste hode og uttrykk:
NORD UCH SE LCCH Volantes Bizzarini

Beste par: INT LCCH Caravan Waatharah og
NJV-11 Caravan Cantara Ila Masudah Itheram

BIS og BIM Brukshund: N SE UCH N LCCH
Caravan Bariza Badiiah Bint Bahim og
INT NORD DK LIT RU LAT EE BALT UCH NV-
10 KBHV- Al Wathba Bahram Al Nadir

Beste oppdretter:
Kennel Sadaqa

Beste avlsgruppe:
C.I.B. NORD UCH SE LCCH
Baklavas Ushid

Barn og hund ble vunnet av
Lina Arbliden med Azlan (SE), til venstre, nr. 2 ble Walter Wunsch med Ela (FI) og nr. 3 Karen Waldal Johnsrud med Bahim (NO)

Kommentar fra BIS-vinner

Hej! Här kommer några rader om Bizzarini. Han kallas Brasse här hemma, och det var inte planerat att han skulle stanna här hos oss. Brasse blev inte såld, och det har vi ju aldrig ångrat. Han är en mycket glad och pigg hund att leva med, som tycker det mesta är roligt. Fast om han får välja så föredrar han LC framför utställning.

Mvh Anne Edberg

PS. Ni gör en fantastisk fin utställning och lunch!

BIS: NORD UCH SE LCCH Volantes Bizzarini
BIM: N S UCH Elsto Afareen-Khariz

Kommentar fra BIM-vinner

Det var stort å bli Beste tispe på spezialen 2012 med min kjære Affie. I fjor var det mammaen Yaffa som ble beste tispe, så det var jo spesielt kjekt at datteren fulgte i hennes fotspor. Spennende var det også med en dommer som ikke har dømt her før, og som har hatt saluki i 36 år. Så det gikk jo over all forventning med et så bra resultat. Det var en superkoselig dag med masse salukier og myndefolk! Med en kjempegod lunsj, koselige folk og bra stemning. Flott vær var det også, som det alltid er i Drammen.

Anna Storesund

Kommentar fra dommeren

I have been asked to write some thoughts on the specialty and the dogs in general. First, I would like to thank the Norwegian Saluki Club for inviting me to judge your 2012 specialty show. It was an honour and a privilege, and it was a great deal of fun. I enjoyed the sportsmanship and the enthusiasm of the exhibitors and the spectators at this show and the whole atmosphere was positive and enjoyable. In general, the salukis were lovely.

BODY SHAPE was excellent. There were some weak toelines, but in general depth of chest, smooth toelines and good underlines were the norm. In other parts of the world where I have judged I have found a consistent problem with front assemblies that were set too far forward on the body – this was not the case in Norway. Although there were some, but in general fronts are well set, allowing a good length of neck and smooth transition into shoulders.

ANGULATION. I was pleased that many dogs had moderate angulation. Most dogs were quite balanced front and rear. When they were not it showed up in sidegait as well as in stacked profile. Hocks were set low. Sickie hocks, where the dog is unable

Kommentar fra en tilreisende utstiller

En meget lang resa är det för mig som kommer från norra Sverige, men det var det klart värt när jag ser tillbaka. Det har varit en fantastisk trevlig Salukispecial och det var första gången jag var med. Jag önskar gärna komma tillbaka. Alla är så hjälpsamma, jag fick hjälp med mitt tält när jag kom på eftermiddagen före, man får gratis kaffe och thé under hela dagen, och lägg till ett enormt stort prisbord och den otroligt trevliga idé med en gemensam lunch. Att jag sedan vann BIS uppfödare, BIS junior och BIM unghund gör ju det till ännu ett av mina finaste salukiminnen! Tack alla som gör ett så bra jobb! Ser framemot vilken intressant domare som blir inbjuden nästa år, och jag hoppas vi ses igen då!

Katarina Petersson, kennel Sadaqa

to extend through its hock, is a problem in Salukis everywhere and are something else that breeders must watch for. A few dogs were slightly cowhocked.

FRONTS were good. A few were too straight. Many had good fill between the front legs. There were a few straight pasterns and a few small feet, nothing stood out as a general trend.

MOVEMENT. I was disappointed to see loose front movement (generally elbows) on some otherwise very nice looking dogs. A Saluki must have sound movement.. If a dog I like standing still moves poorly in front or rear it will fall out of the placements. Some of the rears were very close moving. Side gait was generally pleasing. The dogs were balanced they used themselves well and covered ground well. I would have liked to see more effortless sidegait – dogs whose feet appear not to need to touch the ground – lightness that is so typically Saluki. Soundness in all directions is something I always look for and take very seriously when judging. My final choices in each class came down to movement. The most beautiful Saluki standing still is not worth much unless it can also move soundly and lightly and efficiently

HEADS in general are something that I would suggest breeders pay attention to. There were many dogs with heavy skulls, short muzzles, heavy brows and heads that on a different body could suggest a different breed of dog. Salukis do not run on their heads, but heads are an important part of breed type and are one of the things that make our breed exceptionally beautiful. You look at the head everyday when you feed your dog, make it a head that you find attractive.

LACK OF UNDERJAW. My critiques may have sounded repetitive but the only faults I found consistently were lack of underjaw and lack of typical headshape – and there my critique went on and on. Lack of underjaw is unsightly, it can prevent a dog from doing its job, and it does detract from breed type. There were very few dogs that I felt had sufficient underjaw, and there were a few whose bites were affected,

this becoming a major fault. I wrote about underjaw on several dogs. Underjaw did not affect my final placings (except where bite was affected). I frequently noted it in my critiques.

My BOB winner, Volante's Bizzarini, first came in in the Veteran dog class. I was immediately drawn to him. He is a handsome dog with a lovely outline. His head is beautiful (he was my Best Head winner as well). He was smooth from the top of his head to his tail, an excellent topline and a good underline to go with it. Everything fit together very well. He had good feet, good pasterns. When I asked him to move I hoped that everything would hold together and it did. He was sound moving in all directions and had very good side gait.

My BOS winner, Elsto Afareen-Khariz. A very pretty parti-coloured bitch. She had a very nice head well set on a lovely neck that fit smoothly into her well laid back shoulders. Her front was well set on her body – not too far forward. She had good feet and a balanced moderate rear. She moved well coming and going and had good balanced side gait. If I were to fault her I would say she was a little long in loin.

I will cherish the memories of this adventure and thank you again for the opportunity and the hospitality.

Starr White
Windstorm Salukis
windstormsalukis@gmail.com

REISEBREV FRA BALTIKUM

*Tekst: Cathrine Fareth
Foto: Cathrine Fareth og Ulrica Ljungberg*

For oss som bor i Nord-Norge, er det lange reiseveier uansett hvor vi skal i verden. Hvis en tar fly, så kan en for så vidt reise hvor som helst. Men samtidig er det flere ulemper med fly. Et eksempel er at det krever mye «logistikk» fordi en må ha transport med plass nok til store flykasser videre fra flyplassen, eller en må finne et sted for oppbevaring. En må ha en hund som syns det er greit å fly, en må også vurdere om en skal ha overnatting på turen, og om en må ha flere flybytter, med mer.

Da er det ofte enklere å reise med bil, eventuelt tog og hundebuss. Og om en legger til en liten båtreise, så kommer en riktig så langt. Min første reise til hundeutstilling i Finland var først for tre år siden. Finland er for oss lett tilgjengelig med bil, og som ekte nordlending er jeg vant til å kjøre langt. Ingenting regnes i mil, men derimot så regner en hvor mange timer det tar. Så tok vi turen til Russland, og der fikk jeg tips om de finske hundebussene. Finland og Google-søk kan være vanskelig på grunn av språket, så med et navn på et selskap kom en seg i gang.

Litauen

Den første turen ble planlagt til høsten 2011, det ble en tre dagers utstilling i Druskininkai, Litauen.

Jeg bestilte plass på en hundebuss som går fra Vasa, og det innebærer en ganske lang kjøretur fra Tromsø. Dette var i tidlig august og Finland viste seg fra sin vakreste side, med fantastisk sommervær. Jeg tok turen med én overnatting og hadde god tid på reisen. Vi startet bussturen fra Vasa natt til fredag, og reisen begynte bra. Greit med plass til hundene, og vi fikk sitteplass nær dem. Vi sov i fred og ro da turen startet,

men gleden ble kortvarig. Etter få timer fikk vi på en passasjer som hadde med seg en hund som absolutt ikke klarte å være i bur. Den bråkte masse. Til slutt klarte vi å overtale damen til å ha hunden sammen med seg, for vi kunne ikke ha det slik. Da gikk det bedre, og freden senket seg igjen. Om morgenen var vi framme i Helsinki og fikk på de resterende passasjerene. Da var det ikke lenger fullt så god plass ... Det som er positivt med dette selskapet, er at de har solide bur og er rimelig. Det vi fant ut ikke var like bra, var at de tar med så mange som absolutt mulig; det ble trangt. I tillegg var bussen gammel og uten den beste airconditionen, så det ble skrekkelig varmt.

Det er tre store båtselskaper som har ferger fra Helsinki til Tallinn, og det er mange overfarter per dag. Men allikevel er det tilsynelatende ofte fullt på båtene, så de bør bookes på forhånd. Denne turen reiste vi med et av selskapene som har eldre og ærverdige båter. Dessverre for oss så var dette en båt som tilbød mer fest enn rask reise. Den skulle ta tre timer, men tok en halvtime ekstra, og det er mye i den varmen det var den dagen. En kan jo undres om den tok litt lenger tid da forunderlig mange nyter en fest til tross for at det er tidlig på dagen. Men, jeg må jo nevne at frokostbuffeen var nydelig!

Når vi så kom til bussen igjen, var det varmt der. Bahram (saluki) syntes det var greit, men det var raser med korte snuter som slet veldig. Vi kjørte så videre, og vi hadde en lang og god luftepause ved et stort kjøpesenter. Neste stopp var ved grensen til Latvia. Dette er en «obligatorisk» stopp, her ser en rester fra tidligere tider, da det ikke var så lett å passere grensene. Her har

de også god mat, og en kan veksle penger. Vi kjørte så videre i varmen, og nå begynte en av de kortsnutete hundene å få alvorlige problemer, det var oppkast og nesten bevisstløshet. Det gikk heldigvis bra etter nedkjøling under kalde kluter, men det var kritisk en stund.

Reisen gjennom Latvia fortsatte, og vi kunne gjennom solbeskyttelsen se at det fantes mange strender. Så stoppet vi på grensen til Litauen, og her var det straks en ikke fullt så bra bensinstasjon. Toalettene der var ikke de aller fineste, men derimot var det meste av alkoholvarer veldig billig.

Vi begynte på dette stadiet å bli litt lei, klokken var mye og vi hadde kjørt i mange timer i en varm buss. Men reisen skulle vise seg å bli lengre enn lengst. Druskininkai ligger så langt bort i Litauen en kan komme fra Norge, og ikke før midnatt var vi framme. Da hadde vi passert skilter som blant annet viste veien til Vilnius og Warszawa. Dessverre for meg og Jeanette, som skulle dele rom, var vi to av de «utvalgte» som skulle vise seg å måtte bo på et annet sted enn det opprinnelige hotellet. Og etter en uendelig lang «første pulje»-utlasting av bussen, var vi en liten gjeng som måtte videre til et annet sted. Og dit var det ikke lett å finne fram; bussen kjørte galt flere ganger, og det var helt mørkt overalt. Til slutt havnet vi inne på en liten skogsvei og kunne se en dame med en lykt – vi var visst framme. Førsteintrykket var vel ikke det en kan kalle bra, ingen lys på utsiden. Rommene var koselige. Men ett bad på deling på tolv stykker og innlosjerende som hadde sittet det siste døgn på buss, var ikke utgangspunktet det beste.

Vel, vi sovnet til slutt, og etter en litt for kort natt sto vi opp og ble vel mildest sagt sjokkert; for et sted! Det var et fantastisk idyllisk sted, det lå ved en liten elv i skogen. Og hagen var full av de vakreste figurer av tre, bussen så ganske malplassert ut på den minimale parkeringsplassen. Samtidig var det noe litt skummelt med stedet,

nesten som om en kunne finne en historie å la Dracula. Etter en lokal, men nydelig frokost kunne vi endelig starte turen mot utstillingsplassen. Vi var ganske enige om at det til tross for sin idyll ikke var egnet overnatting for en utstillingstur – så de neste to nettene skulle det ordnes rom på det opprinnelig planlagte hotellet.

Hagen til hotell «Dracula» (foto: Jeanette Ericsson)

Utstillingsplassen var veldig fin, det var på gress og det var god plass og store ringer. Det var veldig varmt disse dagene, så det gikk mye kjøpevann både til oss og hundene. Det var et profit arrangement. God organisering, både med info på forhånd og på selve utstillingen. Her var det enorme shoppingmuligheter, og det var utrolig billig.

Av salukier var det deltagere fra flere land, og det var interessant å se hunder fra kenneler en ikke var kjent med fra tidligere. Jeg har ikke tatt vare på katalogene, og det blir av den grunn ikke resultater fra alle utstillingene. Dette beklager jeg, men håper det går greit uansett. På de to internasjonale utstillingene ble Bahram nr. 2 i championklassen og 2. beste hanne begge dager med res. CACIB. I Litauen er det verd å merke seg at cert deles ut til vinneren i hver klasse om kvaliteten er god nok, og da uavhengig om hunden er champion eller ei. Juniorer og veteraner har egne cert og championat.

Den tredje dagen var det klart for spesialen «Golden Sighthound», som ga tittelen «Litauen Clubwinner 2011». Som

på de fleste spesialer var atmosfæren noe roligere, og vi bare koste oss. Denne dagen ble Bahram BIR, ny LT UCH og endte som BIS 2.

Resultater kan sees på: http://kurtai.webs.com/specializuota_2011_08_07_resultatai.doc

Det var noen varme dager i Druskininkai, heldigvis fikk også vi rom på det hotellet vi egentlig skulle bo på. Der var det svalt og godt, og for ikke å snakke om egen dusj!

I Litauen som i resten av Baltikum er det mange dyktige handlere. De satser mye på det, og en kan også se stor deltagelse i junior handling. De har også mange bra hunder av ulike raser, og de importerer hunder fra hele verden. Også utstilling er de veldig god på å organisere, ingenting er overlatt til tilfeldighetene, og en føler seg velkommen. Samtidig vil en oppleve at bedømmelsen, til tross for skrevne kritikker, går mye raskere enn her i Norden. Så det gjelder å vise hunden fra sitt beste hele tiden, for en får ikke mange sjanser.

Hjemreisen ble som forventet lang, men gikk overraskende fint. Vi dro også en tur gjennom Riga og fikk sett deler av den vakre byen «by night». Vel framme i Vasa tok vi fergen til Umeå, der vi hadde noen feriedager før vi satte nesen hjemover.

Latvia

I januar var det på nytt klar for Baltikum-tur, målet var en nasjonal utstilling i Daugavpils i Latvia. Denne gang var det tid for tog til Sverige og deretter samkjøring til Helsinki, overnatting i Tallinn og resten av turen til Daugavpils dagen etter. Det var litt dristig å forsøke denne turen i januar, men været viste seg å bli strålende på hele turen. Det var kun mindre innslag av snø, men for oss fra nord er det slik det skal være i januar. Vi slapp også unna ekstremkulden som rammet Baltikum senere denne vinteren.

Å kjøre bil går fint, det er grei kvalitet på veiene, og om en kommer seg uskadd gjennom de første kryssene i Tallinn etter fergen, så er det grei kjørekultur. Den eneste forskjellen er at gult lys betyr å gi ekstra gass, og enkelte veiskilt kan virke litt forvirrende. Vi var utstyrt med GPS og kart, og klarte med kun en liten avstikker på en «skogsvei» å navigere oss fram til Daugavpils. Veien innebar en reise gjennom gammelt og nytt, både i bygninger og bilene vi møtte på veien. En kan se at i disse landene har Vesten gjort sitt inntog, men de har fremdeles sin kultur og særpreg. I Estland er kanskje den vestlige innflytelsen kommet lengst, der har de til forskjell fra de andre landene også innført euro som valuta.

Da vi kom fram til Daugavpils, var det mørkt og begrenset med gatelys. Vi hadde bestilt rom på et hotell som viste seg å være meget staselig. Det var en gammel bygning, men godt vedlikeholdt, og jeg har aldri vært borti hotell med så store rom. Det var også rimelig, og til forskjell fra Norge så kan en bestille mat til rommet uten å bli ruinert.

Hotell Dinaburg i Daugavpils, her spares ikke på detaljene

Daugavpils, utsikten fra hotellet

Da vi våknet neste dag, så vi litt mer av byen – og for et koselig sted! Her var det mange gamle trehus, og en del blokkbygninger var det og. Det var mange kirker av det østlige slaget med all slags vakre utsmykninger. De er flinke å ta vare på det gamle, samtidig som moderne bygninger popper fram. På tur til utstillingen fikk vi sett enda mer av byen, og til vår store glede møtte vi hest og vogn i gatene.

Utstillingen skulle være i Daugavpils Olympic Centre, som viste seg å være en stor hall for mange idretter med solstudio, kafé og oppvarmet fotballbane på utsiden. Vi ble møtt med en grundig veterinærsekk og dresskledd dørvakter. På alle utstillinger i disse landene har de også inkludert i prisen en katalog, noe som oppleves som god service. Innendørs var det en flott hall, og det var ryddig, med egne ryddedamer, og en kunne også her kjøpe mye ulike hundegreier. På denne utstillingen hadde de også den tøffeste detaljen: alle ringene var merket med store gullballonger som viste ringnumrene.

Bahram i ringen i Daugavpils – se nummer over ringen som var ballonger i gull

Selve bedømmelsen var mildt sagt interessant begge dager, og da snakker jeg som en tilskuer på flere raser. Dette er også en sjanse å ta når en reiser på utstillinger med for de fleste av oss totalt ukjente dommere. Lørdagen ble Bahram BH 2, og Dano (afghaner) ble BIR med cert og ny LV UCH, men uplassert i gruppen. Bahram ble også søndagen BH 2, men da med cert og championat. I Latvia konkurrerer en om ett cert (unghund, åpen og champion), mens juniorer og veteraner har egne cert også her.

Politihundoppvisning i Daugavpils

Jeg har nevnt at det var fint på innsiden, også utsiden av bygningen viste seg å være pyntet. Når det var mørkt, kunne en se at det var et lysshow som var utrolig stilig. Men på bakken var det ufyselig. Det gikk igjen på disse utstillingene, folk plukker ikke opp. Og plukker en opp, så finner en ikke noe sted å kaste posen. I tillegg florerer det med løshunder, så en slurver ikke med ormekuren før en reiser hjem!

Også på hjemturen overnattet vi i Tallinn, før vi tok båten til Helsinki. Dette var også en lang tur, men en får se så mye og opplevelsene i seg selv er verd turen. Må heller ikke glemme å nevne buffeen på båten og tax free-en.

Estland

Så var det tid for sommertur, i begynnelsen av juli 2012 var jeg og Ulrica med Dano (afghaner) på tur igjen. Denne gangen var målet Harju (Tallin) og Luige national dog show. På denne turen kjørte jeg til Tornio, og vi møttes der for å kjøre videre sammen. Vi kjørte gjennom Finland i nydelig sommervær. Det er fine veier i Finland, og vi kom til Vestre Terminal i god tid før båten skulle gå.

Ulrica Ljungberg med CH Xenos Carrodano og CH Al Wathba Bahram Al Nadir på Vestre Terminalen i Helsinki

Vi ankom hotellet som i anledning hundeutstillingen hadde spesialpris og var veldig billig. Det lå kun noen kilometer fra utstillingsområdet. Hotellet viste seg å være en ganske gammel «blokkekoloss», det var nyoppusset, men noe trangt både på rommet og i heisen. Og det ble ganske varmt på rommet når en hadde dusjet. Men en god natts søvn fikk vi, og vi kunne sove litt ekstra siden vi hadde sent oppmøte.

Dagen kunne ha startet ganske ille, men heldigvis var vi på rett sted til rett tid. Vi skulle spørre i resepsjonen om retningen, og akkurat da var det et par der som hadde forsøkt å lete etter utstillingen da det var oppgitt feil adresse i PM-et. Etter litt om og men fant vi ut om hvilke veinummer vi skulle ta, og det var så merket til utstillingen.

Utstillingsplassen viste seg å være et dyreskueområde med store flotte gressmatter og bur til dyr av alle størrelser. Det var god plass på utstillingen og en rolig atmosfære.

Denne gangen var det av salukier kun representater fra Finland i tillegg til oss. Som vanlig i Baltikum var det en godt organisert utstilling, og i ringene gikk det knirkefritt og etter programmet. Bahram endte som BIR, EE CH og kan nå slå sammen titlene til Baltisk utstillingschampion. Også Dano ble BIR og ny EE CH. Det er alltid hyggelig å kunne juble sammen. Estland har som Latvia ett cert, samt eget til juniorer og veteraner.

Stolt eier til ny EE CH, og dermed BALT CH, Al Wathba Bahram Al Nadir

Også Dano ble BIR i Tallinn og dermed EE CH

For resultater se: <http://www.pkkk.ee/dokud/luige2012tulemused1.pdf>

Vi koste oss med nydelig grillmat mens vi ventet på gruppene, og det begynte å se litt truende ut i horisonten og fare for regn. Men regnet lot vente på seg, og vi kom tørrskodd gjennom gruppen. Bahram →

endte på hederlig BIG 3, og vi kasserte inn fine premier. Vi var også heldige med været; i det vi nesten hadde pakket ferdig, kom regnet. Så slike dager skal en være fornøyd med!

Så da var det tid for shopping og feiring med bedre middag, før vi satte kursen hjemover igjen.

Reisene gjennom Baltikum har vært veldig spennende. Jeg har fått sett mye av land jeg ikke kjenner til, og kanskje ikke ellers ville ha reist til. Det er klart turene tidvis har vært slitsomme, for det er langt, men jeg har fått opplevd mye. Det meste har jeg ikke klart å beskrive her, men håper dere har fått et lite inntrykk om ikke annet.

REISETIPS

Tenk på at hunden skal få en positiv reiseopplevelse. Unngå stress, beregn god tid og ta eventuelt fri en dag ekstra før utstillingen.

BÅT

Det går båter fra Helsinki, de tar 2–3 timer. For oss i Nord-Norge er det en naturlig reisevei. Ellers går det båter fra Stockholm til Tallinn og Riga. Det er også mulig å reise inn via Polen. Fra Helsinki kan en ha hundene i bilen, eller en kan bestille egen lugar for å ha med hund. Det er mye folk på disse båtene, og om en velger å ta hundene med inn, så syns mange hunder det er stressende. Samtidig, om det skulle skje noe og en må evakuere båten, så er det lite sannsynlig at en får hente hunden om den er i bilen.

FLY

Fra enkelte byer går det direktefly til blant annet Tallinn. Her må en se an om hundene liker denne måten å reise på. I tillegg må det planlegges videre reisevei fra flyplassen.

TOG

Vi i nord kan ta tog fra Nord-Finland til Helsinki og båt til Tallinn om utstillingen er der. Det er gangavstand til Vestre Terminalen, der to av

selskapene reiser fra. Det er også en hundepark på veien dit. I Tallinn er det mulig å reise med taxi da de fleste selskapene godtar hunder.

BUSS

Å reise med «hundebuss» er til tross for det vi opplevde, noe jeg anbefaler om hunden syns det er ok. Det er ofte mye arbeid med reisepanlegging, og det slipper en unna om en reiser med buss. De ordner med overnatting, kan hjelpe med påmeldinger og eventuelle championatbekreftelser. Det er flere busselskaper i Finland som organiserer utstillingsreiser, søketips på Google kan være: matka (tur), bus, koira (hund). Disse starter fra Helsinki, men en kan stige på i Tallinn hvis en tar båten fra Stockholm. Krav for å reise med hundebuss: Hundene må godta andre hunders umiddelbare nærhet, de må tåle å ligge i bur, og du som eier må være litt tålmodig i forhold til andre mennesker og at ting kan ta litt tid når mange skal inn og ut av en buss.

Hvis en skal til russisktalende og visumkrevende land, anbefaler jeg på det sterkeste å reise med

enten en som kan språket, eller en hundebuss med russisktalende reiseleder.

VETERINÆR

Sjekk til enhver tid Mattilsynets oppdaterte regler for innførsel tilbake til Norge. Rabiesvaksine er påkrevd. Per i dag må du ha en ormekur for «revens lille bendelorm» før du reiser fra Baltikum til Norge, og dette må bekreftes og stemples av veterinær i passet. Ha også i bakhodet hvilke land du skal reise gjennom, Finland har egne regler for innførsel.

FOR MER INFO:

Sverige: <http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/inochutforsel/hundarkattero/chillrarinforsel.4.6f9b86741329df6fab480001246.html>

Finland:

<http://www.evira.fi/portal/en/animals/>

Linker til hjemmesider for regler og utstillingskalender:

Estland: <http://www.kennelliit.ee/>

Latvia: <http://www.dogs.lv/>
Litauen: <http://www.kinologija.lt/>

Haplotyper og mangfoldet i DLA hos saluki

Tekst: Bente Waldal

Under Salukispesialen i 2009 ble det samlet inn blod fra frivillige norske og svenske salukier til et forskningsprosjekt i Finland. Der har de lenge jobbet med å kartlegge genene hos hunder, og saluki er en av rasene de spesielt har tatt for seg. I etterkant av dette har noen fått tilbake et DLA-resultat på sine hunder. Hva i all verden betyr dette, og har det noe å si for avlsarbeidet i framtida?

DLA står for Dog Leukocyte Antigen. DLA koder for gener i MHC, Major Histocompatibility Complex. Mye bokstaver og voldsomme navn, og de som vil gå mer i dybden av stoffet, kan gå inn og titte på nettsidene som står listet opp under. Kort fortalt er DLA en viktig del av hundens immunsystem. Når en hunds immunforsvar blir angrepet, er det viktig at immunforsvaret klarer å håndtere inntrengerne. Et godt immunforsvar rydder unna angripere, slik at hunden ikke blir syk. Om immunforsvaret er dårlig, vil det ikke kunne hindre angriperne i å «komme inn», og hunden blir syk. En hund med variasjon i DLA vil ha et større spekter av forsvare som kan beskytte kroppen mot farlige inntrengere. Liten variasjon i DLA har vist seg å øke risikoen for autoimmune sykdommer som blant annet diabetes, lupus, hypotyreose og immunrelatert hemolytisk anemi. Det er påvist sammenheng mellom flere autoimmune sykdommer og DLA-gener.

Hvor kommer haplotyper inn i bildet? Haplotyper er en sammensetning

av ulike DLA-gener. Alle hunder arver én haplotype fra sin far og én fra sin mor. Derfor har alle hunder to haplotyper. Hvis haplotypene hunden arver fra sine foreldre er ulike, er hunden heterozygot. Hvis hunden arver samme haplotype fra begge foreldre, vil hunden være homozygot, og har da mindre mangfold i sitt DLA. Dette vil kunne gjøre den mer utsatt for sykdom, men det er ikke noen automatikk i at en homozygot hund blir syk. Det er mange ting som spiller inn når det gjelder autoimmune sykdommer, og en homozygot hund kan være frisk som en fisk hele sitt liv, mens en hund som er heterozygot, likevel kan bli syk. Det er heller ikke slik at noen haplotyper er «bedre» enn andre.

Forskere i Finland har kartlagt haplotyper hos flere ulike raser, og blant dem er saluki en av de rasene som har flest ulike haplotyper. Det er funnet 32 ulike haplotyper hos saluki (desember 2011). Til sammenligning er det bare funnet 13 hos whippet, og hos welsh springer spaniel, som er en vesentlig mer utbredt rase enn saluki, bare 7 (tall fra 2010)! Når man nå vet at variasjon i DLA hos en rase er viktig for å bevare god helse, så skjønner vi at vi er heldige innen saluki. Vi har et godt utgangspunkt for å kunne bevare en sunn rase, men da må vi passe på at vi tar vare på alle tilgjengelige haplotyper.

Forskerne i Finland har laget statistikk på DLA-resultater man har funnet hos salukien, og noe av dette kan leses i →

tabell 1. Der er de ti hyppigste haplotyper listet opp. De resterende haplotyper som er funnet, har en frekvens på mellom 0 og 2 %. Det salukioppdrettere skal være ekstra observante på i denne tabellen, er den høye frekvensen hos den mest vanlige haplotypen. Nærmere 70 % av alle testede hunder har nemlig samme haplotype. Testene har også vist at den vestlige salukipopulasjonen har et langt snevrere mangfold av haplotyper enn hva man finner hos salukier som er importert fra opprinnelseslandene.

Det at man nå kan teste alle hunder for haplotyper (<http://www.genoscoper.com/en/tests-dog/>), har gitt salukioppdrettere et nyttig verktøy i sitt avlsarbeid. De har fått muligheten til å bidra aktivt til å opprettholde mangfoldet i rasens genetiske sammensetning. Man skal likevel ikke glemme alt det andre, å avle på individer som er sunne og friske både fysisk og mentalt, og som ellers har noe positivt å tilføre rasen. Har man derimot et valg mellom to eller flere ulike hanner når man skal pare sin tisper, så bør man alltid velge den hannen som har andre haplotyper enn tispene, for å unngå homozygote avkom.

Jeg har fått lov til å bruke resultater fra seks norske hunder for å vise noen eksempler på haplotyper blant norske salukier. Dette er selvfølgelig et veldig lite utvalg, men det viser likevel et viktig poeng: av disse seks har hele fire den mest vanlige haplotypen. Det viser også at like haplotyper ikke nødvendigvis har noe med nært slektskap å gjøre, for de fleste av salukiene i eksemplet har forholdsvis ulike stamtavler. For eksempel har Bahram og Dille helt identiske haplotyper, og hadde man paret dem, hadde man fått en innavlsgrad på fattige 0,866 % på 10 generasjoner! Zeta og Whisky er søsken, men de har kun én

sammenfallende haplotype. Det som er veldig positivt, er at samtlige av disse salukiene er heterozygote, de har to ulike haplotyper. Dette er hva vi bør prøve å etterstrebe i framtidig avlsarbeid.

I tabell 2 finner vi to hannhunder, Bahram og Whisky, og fire tisper, Dille, Sirah, Zarifa og Zeta. Vi kan se litt nærmere på hvem som passer hverandre best med tanke på haplotyper. En av haplotypene til Bahram (hans haplotype 2) er den mest vanlige blant saluki, og både Dille, Zarifa og Zeta har også denne haplotypen. For å være sikker på å unngå homozygote avkom, bør derfor ikke Bahram pares med noen av disse tispene, uavhengig av de andre haplotypene de har. Sirah, derimot, har ikke denne haplotypen, og hun har heller ikke noen som er lik Bahrams haplotype 1. Derfor er Sirah den eneste av tispene i eksemplet som passer til Bahram.

Whisky har helt andre haplotyper enn Bahram, og faktisk er det bare Zeta, hans egen søster, som har en sammenfallende haplotype med hans. Derfor kan man fint pare Whisky med både Dille, Sirah og Zarifa uten å være redd for å få homozygote avkom.

Kilder/lesestoff for den interesserte:

- http://en.wikipedia.org/wiki/Dog_leukocyte_antigen
- <http://www.genoscoper.com/en/tests-dog/>
- <http://www.koirangeenit.fi/in-eng-lish/>
- Salukibladet nr 4/2010, side 12–16

Tabell 1. De 10 mest vanlige haplotyper i de testede salukier (des. 2011), haplotypenes totale hyppighetsfrekvens i prosent og prosentandel av hunder de forekommer i enten homo- eller heterozygot.

DRB1	DQA1	DQB1	Haplo freq. (%)	Dog freq. (%)
02001	00401	01303	45,4	69,5
01801	00101	00802	8,0	14,6
01301	00601	02002	5,8	11,1
07801	00401	01303	5,8	10,6
00601	005011	00701	4,6	8,8
08001	00402	none	4,0	8,0
01501	00401	013017	3,5	6,6
09501	00301	05401	3,1	6,2
09701	00601	02002	2,9	5,3
01201	00401	013017	2,7	5,3

Tabell 2. Utvalg norske salukier med kjente haplotyper. Helt til høyre vises prosentandel av testede salukier med akkurat denne haplotypen (hentet fra tabell 1).

Saluki	Haplotype	DRB	DQA	DQB	Dog freq. (%)
<i>Al Wathba Bahram al Nadir</i> – «Bahram»	Haplotype 1	01301	00601	02002	11,1
	Haplotype 2	02001	00401	01303	69,5
<i>Caravan Bariza Badiiah Bint Bahiim</i> – «Dille»	Haplotype 1	01301	00601	02002	11,1
	Haplotype 2	02001	00401	01303	69,5
<i>Caravan Yaz Yasirah</i> – «Sirah»	Haplotype 1	07401	00101	00201	0-2
	Haplotype 2	08001	00402	none	8,0
<i>Caravan Zariefa</i> – «Zarifa»	Haplotype 1	00601	005011	00701	8,8
	Haplotype 2	02001	00401	01303	69,5
<i>Noor Inca Alfa Romeo Zeta</i> – «Zeta»	Haplotype 1	01201	00401	013017	5,3
	Haplotype 2	02001	00401	01303	69,5
<i>Noor Inca Alfa Romeo Visconti</i> – «Whisky»	Haplotype 1	01201	00401	013017	5,3
	Haplotype 2	01801	00101	00802	14,6

SALUKIRESULTATER FRA FJERN OG NÆR

Tekst: Renata Ewa Goel, foto: Erik Watz,
Joanna Engvik, Mona Bergstrøm

I skrivende stund er sommeren nesten over og med den forsvinner alle uten-dørsutstillingene.

Mange norske salukieiere har valgt å tilbringe noe av sommeren i utlandet og vise frem hundene sine der. Noen har reist langt, andre bare til «söta bror». Og det drysset med både flotte plasseringer og utenlandske titler!

Salukirasen er populær i Sverige, og det er også der de har noen av de største rase-spesialene. Først ute var Salukispesialen i Gammekroppa, med over 80 fremmøtte og Paul Shimmin (Cranstal Salukis), England, som dommer. Det var flere som tok turen dit og representerte den norske salukibestanden på aller beste måte. Ama-

sonelands Soranil Yazid (eier: Anne Berit Engebakken) ble BIS Babyvalp. Caravan Cantara ila Mas'udah Itheram (eier: Bente Waldal) ble BIM Unghund, mens Dabka's Michelle (eier: Annelise Wettergreen) ble plassert som nr. 4 i juniorklasse. Caravan Zarfefa (eier: Ann-Kristin Børsum) fikk også en fin plassering som nr. 3 i bruks-klasse. Aziz Ihsan (eiere: Renata Ewa Goel og Erik Watz) ble 2. beste hannhund.

To uker senere, i Tammsvik, ble den største Salukispesialen i Norden avholdt. Det var et syn uten like å beskue de nesten 160 salukier som ble vist i ringen to påfølgende dager. Dommere var Norm Strathdee (Padtheway) fra Australia og Jean-Luc Lemouzy (Al-Zubeyda) fra Frankrike. Igjen gikk det ganske bra for Aziz Ihsan, som begge dager ble plassert som nr. 4 med CK i den store championklassen. Renata og Erik tok forresten turen til Finland rett etter Tammsvik, og «Ice» (Aziz Ihsan) ble stilt på en internasjonal utstilling arrangert av den finske kennelklubben. Utstillingen ble dømt av Birgitta Svartstad fra Sverige, og «Ice» klarte å skaffe seg både finsk championat og et CACIB. Dermed har han nok CACIB til sitt internasjonale championat, men må vente til det har gått det obligatoriske ett år og én dag for å fullføre.

Og i løpet av sommeren var det flere norske som oppnåde

Aziz Ihsan

Caravan Barizah Badiiah Bahiim

var ikke første gang Joanna Engvik reiste med hundene sine til utlandet for å delta på utstilling. Denne gangen var det Litauen (Druskininkai) med tre utstillingsdager og Polen (Sopot) som sto på programmet. Hun kom ikke tomhendt hjem. På den første utstillingen i Litauen ble Anais Av Min Tera BIR med cert og CACIB. Aziz Dayeman ble BIM med cert og dermed LT UCH. Han fikk også CACIB som kvalifiserte han til den nye FCI tittelen C.I.B.P. Han er den første

utenlandske championtitler. Linn Mari Sørgård tok turen til en internasjonal SKK utstilling i Ransäter med sin Caravan Barizah Badiiah Bint Bahiim. Det ble en fin-fin plassering som 4. beste tisse med cert og svensk championat for dommeren Anne-Christine Johansson fra Sverige.

Geir Råheim tok derimot turen til Svenstavik med sine to hunder: Badavie Minastir og Dabka's Dina Nazmie. Og jammen klarte begge å komme hjem med svenske championater i kofferten. Badavie Minastir ble også Best i Rasen den ene dagen under Eli Marie-Klepp, og BIM med CACIB den andre, under Jarmo Vourinen fra Finland. Dabka's Dina fikk en fin plassering som 3. beste tisse med cert og res-CACIB, og ble dermed svensk champion.

Mens noen holder seg nærmere hjemlige trakter, drar andre litt lenger unna. Det

Aziz Dayeman

salukien i Norge med denne tittelen. Anais Av Min Tera vant rasen, fikk cert og sitt første CACIB. Hennes kullsøster Andromeda Av Min Tera fikk også cert og res-CACIB. El-Adini Kybele ble litauisk og baltisk utstillingschampion.

Al-Adini Kybele

Myndespesialen i Litauen to dager etter ble igjen en vellykket dag. Det ble vist sju salukier i ringen til Jaroslav Matyas fra Slovenia. BIR gikk til El-Adini Kybele, som også ble beste veteran med tittelen LTClubVW-12. Og Kybele har ikke glemt kunsten å vise seg frem i ringen. Hun endte dagen som BIS 4 og BIS Veteran. Andromeda Av Min Tera fikk cert og en tittel: Litauen Club Winner-2012. Anais Av Min Tera og Aziz Dayeman fikk også tildelt hvert sitt cert.

På samme myndespesial ble Dayeman og Andromeda BIS Brace. Brace er en konkurranse der man viser et par hunder som er påtenkt parete ...

Turen gikk videre til Sopot i Polen. El-Adini Kybele ble BIS 2 Veteran og Aziz Dayeman vant sitt fjerde CACIB, og dermed fikk han en ny tittel: C.I.B. Senere på dagen ble han BIG 3. Beste tispe i rasen ble Anais Av Min Tera, også med cert og CACIB. Andromeda Av Min Tera ble også et cert rikere.

Reglene for tildeling av sertifikat i Litauen, Polen og flere andre land er litt

annerledes enn det vi er vant med her i Skandinavia. Det deles nemlig ut cert til klassevinnerne i alle klasser! Dermed kan det bli lønnsomt å undersøke utstillingsreglene i det landet man reiser til, og planlegge godt.

Cathrine Fareth klarte heller ikke å holde seg hjemme gjennom sommeren, og denne gangen gikk turen til Hviterussland, nærmere bestemt til Minsk. Hennes Al Wathba Bahram Al Nadir presterte nok en gang strålende og kom hjem med en splitter ny tittel: Belarus champion! Han endte også dagen som BIG 3. Dette var

en internasjonal utstilling, og Bahram ble bedømt av Lisbeth Mach (Sveits) og Elena Agafonova fra Tripoli i Russland. og har nå CACIB/res-CACIB i sju land. Mer om denne reisen kommer på Saluki Norges hjemmeside. Tidligere denne sommeren stilte de ut i Harju, Tallin for dommer Millvoje Urosevic, Serbia. Resultatet ble BIR, ny EE CH og dermed avsluttet han også sitt baltiske championat. Han endte her som BIG 3. Mer om disse reisene kan du lese i «Reisebrev fra Baltikum».

Det er flott at så mange norskeide salukier gjør seg gjeldende på utstillingsfronten i utlandet. Gratulerer!